

A Fővárosi Ítéletábra az 1000. sz. Ügyvédi Iroda (....) által képviselt ... (....) felperesnek a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda (...) által képviselt ... (....) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. október 29-én kelt 35.G.41.341/2014/14. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (egyszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 416.000 (négy száz tizenhatezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes mint lízingbevevő és az alperes mint lízingbeadó 2007. január 17. napján pénzügyi lízingszerződést kötött, melyben a lízingbeadó vállalta, hogy a Renault Scenic típusú gépjárművet a lízingszerződés II. pontjában meghatározott szállítótól, a ... megvásárolja, azért, hogy azt felperesnek lízingbe adja és a felperes a 120 hónapos futamidő végén a gépjármű tulajdonjogát megszerezze. Az első lízingdíj 519.000 forint, a havi lízingdíj 67.838 forint volt, amely a CASCO biztosítás havi összegét is tartalmazta. A felperes kötelezettséget vállalt a gépjármű rendeltetésszerű használatára és a lízingdíj fizetésére.

A szerződés III. Fizetési feltételek pontjában meghatározottak alapján a szerződés finanszírozása CHF alapú volt.

A pénzügyi lízingszerződés VII. Egyebek pontja szerint „A szerződés elválaszthatatlan mellékleteit képezik az alábbi dokumentumok: ... 2) a havi lízingdíjak esedékességét tartalmazó Fizetési Ütemezés, 3) ÁSzF ... A lízingbevevő kijelenti, hogy a jelen lízingszerződést, illetve annak valamennyi mellékletét a 2. sz. melléklet kivételével elolvasta, megértette, azok alkalmazását elfogadja, azokból egy- egy példányt átvett. A 2. sz. melléklet megküldését a lízingbevevő a Gépjármű vételára megfizetését követő 7 munkanapon belül vállalta.

A szerződés szerint a lízingbevevő, amennyiben a 2. számú mellékletben foglaltakkal nem ért egyet, köteles azt a kézhezvételtől számított 3 munkanapon belül a lízingbeadó részére írásban jelezni, ennek hiányában a lízingbeadó jogosult úgy tekinteni, hogy a 2. sz. mellékletben foglaltakat visszavonhatatlanul elfogadja."

A kölcsönszerződés 2. számú melléklete a Fizetési ütemezés, tartalmazta a referencia-kamatláb értékét, amely 5,5% volt, a szerződés alapárfolyamát, ami 153,88 forint volt, devizanemét, ami CHF és tartalmazta a lízingdíjak összegét és esedékességét, a lízingdíjat kamatra és tőkére bontva.

A szerződés V. ÁSZF pontja szerint „A lízingbevevő tudomásul veszi, hogy a lízingszerződés hatályba lépésekor érvényes „Személy- és Kishaszon-gépjármű Pénzügyi Lízing Általános Szerződési Feltételek” (a továbbiakban ÁSZF) a lízingszerződés elválaszthatatlan, 3. számú mellékletét képezi és a lízingszerződés aláírásával tanúsítja, hogy annak tartalmát megismerte, továbbá, hogy a lízingbeadó az ÁSZF XI. fejezetében foglalt rendelkezésekre külön is felhívta a figyelmét. A lízingbevevő kifejezetten úgy nyilatkozik, hogy ezen figyelemfelhívó tájékoztatást megértette és azokat kifejezetten elfogadja.”

A pénzügyi lízingszerződés elválaszthatatlan 3. számú mellékletét képező ÁSZF XI.81. pont második mondata szerint „A lízingszerződésből eredő jogvitáik rendezésére a lízingbevevő, Társ-lízingbevevő, a Biztosítéki Szerződés felei, valamint a lízingbeadó alávetik magukat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróóság kizárólagos illetékességének, amely Választottbíróóság saját eljárási szabályai alapján jár el.”

Az ÁSZF III. 10. pontja szerint „Amennyiben a lízingbevevő a lízingszerződés alapján fennálló valamennyi fizetési és egyéb szerződéses kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, a lízingszerződésben meghatározott futamidő végén az utolsó lízingdíj-részletbe kalkulált maradványértéken megszerzi a gépjármű tulajdonjogát.”

A szerződés VI. Fizetési kötelezettségek módosulásai pontja szerint „A lízingbevevő tudomásul veszi, hogy a finanszírozás devizaneme szerinti referencia-kamatláb változásának deviza-alapú szerződések esetén az árfolyam változásának, valamint a Gépjármű vételár emelkedésének kockázatát viselni köteles, amelyek eredményeként a fizetendő lízingdíjak az ÁSZF 23-25. pontjai szerint módosulhatnak.”

Az ÁSZF IV.25. pontja szerint „A lízingdíjak forintban kifejezett összege a mindenkor esedékességkor a ... deviza eladási árfolyamán kerül meghatározásra. A lízingdíjak számlázása a lízingbevevő részére az alábbiak szerint történik: a lízingbeadó a számlázás napján az esedékességhez legközelebb eső ismert árfolyamon meghatározott lízingdíjról küld értesítést a lízingbevevőnek, majd a következő esedékességkor kiállított kamatszamlán kerül kiterhelésre/jóváírásra az előző esedékesség időpontja és a számlázáskor érvényesített árfolyam közötti árfolyamváltozás alapján forintban számított árfolyam-különbözet.”

Az ÁSZF IV. 13. pontja szerint „A lízingbevevő megfelelő devizában kifejezett szerződés szerinti fizetési kötelezettségeit a lízingszerződés elválaszthatatlan, 2. számú mellékletét képező Fizetési Ütemezés tartalmazza.

A lízingbeadó jogosult a lízingbevevőnek a lízingszerződésben forintösszegben, illetve a Fizetési Ütemezésben a lízingszerződés III. pontja szerinti devizában - HUF alapú szerződés esetén forintban - meghatározott fizetési kötelezettségeit módosítani a jelen ÁSZF 23-25. pontjai szerint.”

Az ÁSZF IV. 14. pontja szerint „A lízingszerződésben a lízingbevevő által vállalt, magyar forintban kifejezett lízingdíjfizetési kötelezettségeket, azaz a havi lízingdíjak összegét a lízingbeadó a gépjármű vételára megfizetésének időpontjában számítja át a megfelelő devizanemre az ebben a pontban leírt képlet szerint: A lízingdíjak devizában kifejezett összege egyenlő a lízingdíjak lízingszerződés szerinti forintösszege és a a vételár megfizetésének napjára jegyzett devizavételi árfolyama hányadosával.

A szerződést lízingbevevőként a felperes, lízingbeadóként alperes által meghatalmazott... a szállító részéről a ... képviselőjében ... írta alá.

A felperes 2009. július 16. napján kelt levelében közölte alperessel, „Az utóbbi időben elfogadhatatlanul alakul a gépkocsi havi lízingdíja, jeles kölgazdászokkal és jogászokkal dolgozunk

a kérdésen, mivel nyilvánvalóvá vált, hogy a lízingdíj havi mértéke nem csak a valuta-forint árfolyamától függ." Az alperes 2011. január 25. napján kelt „átütemezési ajánlat” tárgyú levelében tájékoztatta a felperest, hogy kérésének megfelelően megküldi a részére a perbeli pénzügyi lízingszerződés átütemezési ajánlatát. Ezt követően a szerződés futamideje 120 hónap, a törlesztőrészlet/lízingdíj 263,51 CHF 2011. február 21-től és 501,96 CHF 2013. február 20. napjától, plusz a CASCO-díj, az utolsó esedékesség 2017. január 20., a kamatláb 10,34%, az alkalmazott árfolyam pedig 215,74 HUF/CHF. Tájékoztatta arról is a felperest, amennyiben ajánlata elnyeri a tetszését, akkor aláírásával ellátva azt a kézhezvételtől számított 5 napon belül részére küldje meg. Figyelmeztette arra, hogy a korábban kiszámlázott, esedékessé vált, vagy időközben esedékessé váló tartozások megfizetése a szerződésmódosítás feltétele, és arra is, hogy amennyiben 5 napon belül nem érkezik meg a felperes írásos válasza, akkor az alperes úgy tekinti, hogy a szerződés átütemezését nem kéri.

A felperes 2011. február 10. napján az átütemezési ajánlatot aláírta.

A felperes végleges kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a pénzügyi lízingszerződés érvénytelenségét a Hpt. 210.§ (2) bekezdése és a Ptk. 200.§ (2) bekezdésére figyelemmel, ügyleti kamat hiánya miatt. Kérte annak megállapítását is, hogy a gépjárművön tulajdonjogot szerzett a Ptk. 234.§ (2) bekezdése alapján. Másodlagosan a perbeli lízingszerződés részleges érvénytelensége megállapítását kérte, a lízingszerződés III. pontjában foglalt „Finanszírozás devizaneme: CHF kitétel”, és az ÁSZF IV.13., IV.14., IV.25. és XI.81. pontja tisztességtelenségének megállapítását. A Hpt. 3. § (1) bekezdés c) pontjának, a Ptk. 234.§-ának és a szerződés tartalmának ismertetése után előadta, az ügyleti kamatlábat a pénzügyi lízingszerződés nem tartalmazta, az írásbeli alak kötelező volt, a lízingszerződésben kamat nem szerepel. Az ÁSZF IV. 13. pontja tisztességtelen, mert a fizetési ütemezés nem a felek megállapodása, hanem az alperes egyoldalú jognyilatkozata.

Az ÁSZF IV. 14. pontjával összefüggésben előadta, hogy a lízingtárgy megvásárlása forint ellenértéken történt, a lízingdíj is csak forintban törleszthető, a tökerészt alperes viszont CHF-ben határozta meg, mely jogszabályba ütközik és tisztességtelen.

Az ÁSZF IV.25. pontjának feltételéből az alperes maga sem tudta meghatározni a kötelezettség mértékét, a feltétel tisztességtelen, a fogyasztót bizonytalan helyzetbe hozza, meg nem határozható a fizetési kötelezettség. Nem kapott megfelelő tájékoztatást, a valós, lehetséges kockázatok elhallgatása a szerződés egészének tisztességtelenségét érinti, az árfolyamkockázatról sem kapott megfelelő tájékoztatást, az alperes az autókereskedésre bízta a kockázatfeltárást, a szerződéskötéskor a felek nem találkoztak.

Az ÁSZF XI.81. pontjában foglalt választottbíróági kikötéssel kapcsolatosan a 3/2013. PJE határozatra utalt, arra, a kikötés blankettaszerződés, az olyan általános szerződési feltétel, melyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg, az tisztességtelen.

Az alperes a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte. Az ügyleti kamat körében előadta, a lízingszerződés részét képezte kamat-tájékoztató és a fizetési ütemezés, mely tartalmazta a referencia kamatlábat, ami 5,5% volt. A fizetési ütemezés a lízingszerződés elválaszthatatlan 2. számú melléklete, a szerződés több okiratba foglaltan jött létre, de ennek jogi akadálya nincs. Hivatkozott az 1/2010. PK véleményre, illetve az átütemezési ajánlatára, melynek felperes általi elfogadásával a felek a lízingszerződést módosították és az irányadó kamatláb 10,34% lett. Az esetleges érvénytelenséget a felek egyező akarattal orvosolták. A felperes a gépjármű tulajdonjogát nem szeresheti meg, csak akkor, ha valamennyi fizetési kötelezettségét teljesíti és a maradványértéket is megfizeti.

A fizetési ütemezés nem alperes egyoldalú jognyilatkozata, az a felek egybehangzó akaratával a szerződés részét képezte. Az ÁSZF IV. 14. pontjával kapcsolatosan előadta, a lízingszerződés III. pontja szerint a felek devizaalapú pénzügyi lízingszerződést kötöttek, a Ptk. 209. § (1) bekezdésében írt feltételeket felperes nem bizonyította. Az ÁSZF IV.25. pontjával kapcsolatosan utalt a szerződés III. pontjára, a 6/2013. PJE határozatra, arra, a fizetési ütemezés tartalmazta a lízingtőke összegét CHF devizában meghatározva, valamint az alapárfolyamot is. A lízingtőke összege az 5.199.000 forint CHF alapárfolyamon történt átszámításával került CHF-ben meghatározásra.

A lízingszerződés III. pontjával kapcsolatban hivatkozott arra, ez a feltétel a felek közti egyedi lízingszerződés részét képezi, azt a felek egyedileg megtárgyalták, nem tisztességtelen, elvárható volt a felperestől a szerződés alapos áttanulmányozása és esetlegesen tájékoztatás kérése, ennek elmulasztása az ő terhére esik.

Az árfolyamkockázat kapcsán utalt a 2/2014. PJE határozatban foglaltakra, arra, hogy a Hpt. 203.§-a pénzügyi lízingszerződés esetén nem alkalmazható. Utalt a lízingszerződés VI. pontjára, illetve az ÁSZF IV.25. pontjában foglaltakra, csatolta a 2009. július 16-i levelet, felperes tudatában volt annak, hogy őt terheli az árfolyamváltozás kockázata.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során személyesen tanúként hallgatta meg ... és ... aki részletes előadást tett az ügyfél tájékoztatásáról, valamint a felperest, aki elmondta, hogy a választottbírói kikötésről nem tájékoztatták, a tanú sem ismerte a felperest, vele nem találkozott, választottbírói kikötésre sem emlékezett.

Az elsőfokú bíróság a 2014. október 29-én kelt 35.g.41.341/2014/14. számú ítéletével megállapította, hogy a peres felek által 2007. január 17. napján kötött pénzügyi lízingszerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek XI.81. pontjának második bekezdése - amely a választottbírói kikötést tartalmazza - érvénytelen, ezt meghaladóan a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 198.080 forint perköltséget, valamint 249.500 forint, míg alperest, hogy 62.400 forint feljegyzett eljárási illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra.

A határozat indokolása szerint az alperes hatásköri kifogása folytán azt kellett vizsgálni, hogy a felek között a választottbírói szerződés létrejött-e. Az 1994. évi LXXI. törvény (Vbtv.) 8. § (1) és (3) bekezdése, a Ptk. 7.§-a és a 205/B.§-a, valamint a kialakult bírói gyakorlat szerint a választottbírói kikötés a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő általános feltétel, ezért az alperesnek külön figyelemfelhívó módon kellett a felperest tájékoztatnia erről a kikötésről, melyet az alperes a szerződés V. ÁSZF pontja alapján meg is tett. A lízingbevevő a szerződés aláírásával e pont értelmében tanúsította, hogy annak tartalmát megismerte, a lízingbeadó az ÁSZF XI. fejezetében foglaltakra külön is felhívta a figyelmét. A lízingbevevő kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a figyelemfelhívó tájékoztatást megértette és kifejezetten elfogadta.

Az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a létrejött választottbírói szerződés érvénytelen, hatálytalan, vagy betarthatatlan-e. Utalva a 3/2013. Polgári Jogegységi határozatra, kifejtette, alperest terhelte a bizonyítás, hogy a kikötést egyedileg megtárgyalta a felperessel, azaz a felperes részére a szerződéskötést megelőzően lehetővé tette, hogy a kikötés tartalmát befolyásolhassa, megfontolás tárgyává tehesse és a felperes ennek lehetőségével nem élve fogadta el a kikötést. Az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a választottbírói kikötés egyedi megtárgyalása megtörtént volna, így a kikötés vonatkozásában - részben helyt adva a kereseti kérelemnek - megállapítható az Általános Szerződési Feltételek XI.81. pontja második bekezdése érvénytelensége.

A felperes keresetét érdemben vizsgálva - a lízingszerződés VII. 2) pontja és a 2. melléklet szerinti fizetési ütemezés alapján, melyet alperes csatolt - megállapítható volt, hogy a referencia kamatláb mértéke 5,5% volt, a szerződés alapárfolyama 153,88 és a devizaneme pedig CHF volt. A fizetési ütemezés tehát tartalmazta a lízingdíjat, annak kamat és tőkerészét is CHF devizanemben,

megállapítható volt, hogy a fizetési ütemezés szerint a felperesnek 33.786,07 CHF tőketartozása van. A pénzügyi lízingszerződés III. Fizetési feltételek pontja szerint a havi lízingdíj összege 67.838 forint volt, a finanszírozás devizaneme CHF. A felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a fizetési ütemezésben foglaltakkal nem értett egyet, és három munkanapon belül írásban kifogással is élt az alperesnél. A felperes meghallgatása alapján megállapíthatóan a felperes a fizetési ütemezésben foglaltakat elfogadta, kifogást nem terjesztett elő, a fizetési ütemezés ily módon a perbeli szerződés részét képezte, azt a felperesnek külön nem kellett aláírnia, a lízingszerződés aláírásával elfogadta a szerződés VII. pontjában írtakat. A fizetési ütemezés nem egyoldalú jognyilatkozat, a lízingszerződés több okiratba foglaltan is létrejöhetett, így történt a perbeli esetben is.

A pénzügyi lízingnek a Hpt. 2. számú melléklete szerinti ismertetését követően az elsőfokú bíróság megállapította, a fizetési ütemezés tartalmazta a lízingdíj tőke-, kamatrészét és az ütemezést, az egyedi lízingszerződés tartalmazta forintban a lízingdíj összegét, az pedig tőke- és kamatrészből állt. Az elsőfokú bíróság kifejtette, a Hpt. 210. § (2) bekezdése speciális a Ptk. 200. § (2) bekezdéséhez képest, a semmisség szankciója a Hpt. szabály megsértéséhez nem fűződik. Az Átüzemelési ajánlatot a felperes ügyfélként aláírta, ennek kapcsán az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény szerint az érvényessé nyilvánítás körébe vonja a bírói gyakorlat azt az esetet is, amikor például szerződésmódosítással a felek maguk hárítják el az érvénytelenség okát.

Az elsőfokú bíróság utalt arra, az átüzemelési ajánlat szerződésmódosításnak tekinthető, azt mindkét fél aláírta, ebben már meghatározták a kamatlábat, amely 10,34% volt, a törlesztőrészletet pedig CHF-ben 2011. február 21-től és 2013. február 20. napjától, egyebekben a lízing lejáratát nem változott. Az átüzemelési ajánlat mindkét fél általi aláírásával a pénzügyi lízingszerződést módosították, a szerződés az esetleges ügyleti kamat hiánya miatti érvénytelensége esetén is utólag orvosoltnak tekintendő és érvényes. Így a lízingszerződés teljes érvénytelensége nem volt megállapítható, ezért az elsődleges kereset elutasításának volt helye, ennek folytán a felperes tulajdonszerzését sem lehetett megállapítani.

A másodlagos kereseti kérelem kapcsán az elsőfokú bíróság megismételte a fizetési ütemezés szerződés részévé válásával kapcsolatos álláspontját, az ÁSZF IV.14. pontja körében a felek a havi lízingdíj összegét forintban meghatározták, egyben a devizanemet is, a fizetési ütemezést egybehangzó nyilatkozattal elfogadták, ott már CHF-ben szerepelt a lízingdíj, a kamat és a tőkerész összege is. Az ÁSZF IV.14. pontja szerinti képlet alapján egyértelműen meghatározható, hogy a lízingdíjnak mennyi a devizában kifejezett összege, ez jogszabályba nem ütközik, nem is tisztességtelen.

Az elsőfokú bíróság utalt a 6/2013. PJE határozatra az ÁSZF IV.25. pontjával kapcsolatban is, arra, nem szükséges, hogy maga a kölcsönadott folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljen a szerződésben, az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Amennyiben a kölcsönadott devizaösszeg, a folyósított forintösszeg, illetve a visszafizetendő, forintban meghatározott törlesztőrészletek egyértelműen kiszámíthatóak, a kölcsönszerződés nem ütközik a Ptk. 523.§ (1) bekezdésébe. A fizetési ütemezés tartalmazta a lízingdíjat CHF-ben, külön lebontva annak kamat és tőkerészét és az alapárfolyamot is, a tőkeösszeg 5.199.000 forint a 153,88 forintos árfolyammal átszámítva 33.786,07 CHF-ben volt meghatározva, ez a lízingdíj tőkeösszege. A fizetési ütemezés ÁSZF IV.14. pontjában meghatározott képlet alapján egyértelműen megállapítható volt a lízingdíj forintban, CHF-ben, illetve a kamat, tőkerész tartalma is.

A „Finanszírozás devizaneme: CHF” kikötést is támadta a felperes, utalva arra, az árfolyamkockázatról szóló egyéb tájékoztatás a szerződésben nem szerepelt. A felperes tisztában volt azzal, hogy devizaalapú forint hitel szerződést köt, a finanszírozás finanszírozás devizanemét a felek megtárgyalták, a felperes választotta ezt a típusú hitelt az esetleges előnyök/hátrányok ismeretében. Így az egyedileg megtárgyalt kikötés tisztességtelensége nem volt megállapítható.

Utalva a 2/2014. számú PJE határozatra, illetve a Hpt. 203. § (6) bekezdésére az elsőfokú bíróság kifejtette, csupán a devizahitel nyújtása esetén szükséges a kockázatfeltárás, a pénzügyi lízingszerződés esetében ilyen kötelezettsége alperesnek nincs. A lízingszerződés VI. pontja szerint devizaalapú szerződések esetén az árfolyam változásának kockázatát a felperes viseli, figyelemmel a felperes 2009. július 16-i levelére, felperes személyes előadására és tanúvallomására, megállapítható volt, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy devizaalapú forint hitel szerződést köt, a finanszírozás devizanemét a felek megtárgyalták, a felperes választotta ezt a típusú hitelt az esetleges előnyök, hátrányok ismeretében, így az egyedileg megtárgyalt kikötés tisztességtelensége nem volt megállapítható. A 2/2014. PJE határozat 1. pontjára, illetve a Hpt. 203. § (6) bekezdésére utalva, kifejtette, csupán a devizahitel nyújtása esetén szükséges a kockázatfeltárás, a pénzügyi lízingszerződés esetében az alperesnek ilyen kötelezettsége nincs. A lízingszerződés VI. pontja szerint a devizaalapú szerződések esetén az árfolyamváltozás kockázatát a felperes viseli. Figyelemmel a felperes 2009. július 16-i levelére, a felperes személyes előadására és tanúvallomására megállapítható volt, a felperes tisztában volt azzal, hogy lízingszerződést köt, a devizafinanszírozást is egyedileg megtárgyalták. A felperes tisztában volt azzal is, hogy a lízingdíj havi mértéke nemcsak a CHF forint árfolyamától függ, az árfolyamkockázattal tisztában kellett lennie. ... tanútól a szerződéskötés előtt megfelelő tájékoztatást kapott. Az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelmet a választottbírói kikötés kivételével elutasította, a további levelezés becsatolásának elrendelését mellőzte, mint szükségtelent.

A 20-80%-os pervesztesség-pernyertesség arányából kiindulva a Pp. 81.§-a és a 32/3003. (VIII.22.) IM rendelet alapján döntött a perköltség viseléséről az 5.199.000 forint összegű pertárgyérték figyelembevételével.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte. Előadta, az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a szerződés II. számú mellékleteként megjelölt „Fizetési Ütemezés” a perbeli szerződés része. Ez az irat a szerződéskötéskor nem létezett, azt felperes nem ismerhette meg, azt alperes csak hét munkanapon belül küldte meg a felperesnek. Az elsőfokú bíróság lényegileg elfogadta az álláspontját e tekintetben, de nem hagyható figyelmen kívül, hogy a szerződéskötéskor a „Fizetési Ütemezés” tartalma nemcsak felperes, alperes előtt sem volt ismert. A „Fizetési Ütemezés”-ben foglaltakat a szerződéskötést követően alperes határozta meg, igaz, hogy a szerződés több különálló okiratban is létrejöhet, de csak azokat lehet a szerződés részének tekinteni, melyek önmagukban is megfelelnek a szerződés fogalmi elemeinek, azaz, amelyek önmagukban kölcsönös akaratmegegyezést tartalmaznak. Sem a Ptk., sem a hatályos Hpt. nem jogosította fel alperest, hogy a szerződés lényeges tartalmát önállóan, kölcsönös akaratmegegyezést mellőzve határozza meg. Ez ellentétes a Ptk. 205.§ (2) bekezdésével. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azzal, hogy felperes a fizetési ütemezéssel szemben kifogást nem emelt, mintegy ráutaló magatartással azt elfogadta, ez ellentétes az írásbeli alakhoz kötöttséget tartalmazó Hpt. 210.§ (1) bekezdésével. Ha nem történt meg a kölcsönös akaratmegegyezés írásba foglalása, akkor a szerződés nem tekinthető adott tartalommal létrejött szerződésnek, a „Fizetési Ütemezés” nem vált a szerződés részévé. Ha az mégis a szerződés részévé vált volna, ez a Ptk. 205.§-ától lényegesen eltér a felperesi fogyasztó hátrányára. A fogyasztóval szerződő professzionális szolgáltató szakmai, információs és kommunikációs erőfőlénnel rendelkezik, ugyanakkor a fogyasztó bízik a szolgáltató szakszerűségében, jóhiszeműségében, így elvárható, hogy a szerződés összes lényeges elemét a fogyasztó megismerhesse a szerződéskötéskor és azt az aláírt szerződés tartalmazza is. Nem szükségszerű, hogy a szolgáltató a pénzügyi lízingszerződést úgy kösse meg, hogy a fogyasztó fizetési terheit egy később megküldött értesítő tartalmazza, melynek tartalmára a fogyasztónak már nincs ráhatása. Elvben az elsőfokú bíróság érvelése szerint a felperes a fizetési értesítő ellen kifogással élhetett volna, ez nem helytálló, a szerződést a felek már megkötötték, a szerződés a kifogáshoz

jogkövetkezményt nem fűzött, így a kifogás valójában tartalom nélküli formula. A szerződéskötés kettéválasztódott, a kölcsönös akaratmegegyezést csak a szerződés tartalmazta, tisztességtelen, hogy a fizetési ütemezés későbbi, alperes egyoldalú meghatározása volt. Utalt ezzel kapcsolatban a 13/93. EGK irányelv 1. melléklet i) pontjára.

Kifejtette, tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a Hpt. meghatározott §-ait, utalva arra, a Hpt. kógens szabály, a jogalanyokra nézve kötelező. A Hpt. 210.§-a értelmében a szerződésben meg kell határozni a kamatokat, díjakat, költségeket, egyéb lényeges feltételt. Ha a szerződés nem rendelkezik az előírt kötelező tartalmi elemekkel, akkor kellékhányos, így semmis. Az árfolyamkockázat kapcsán az elsőfokú bíróság a CHF devizanemű finanszírozást, mint feltételt egyedileg megtárgyaltnak minősítette, és utalt arra, a kockázatfeltárás nem volt kötelező. Valójában egyetlen lehetősége volt a felperesnek, a CHF megjelölése, forintkonstrukciót nem vehetett igénybe, egyébként nem a tartozás CHF-ben való nyilvántartása, hanem a kockázat korlátlan viselése volt tisztességtelen, erről az árfolyamváltozással kapcsolatos fizetési kötelezettségekről konkrét, pontos tájékoztatást nem kapott. Nem következik a 2/2014. PJE határozatból, hogy a kockázatokat nem kellene feltárni. Utalt a Ptk.-beli együttműködési kötelezettségre, s arra, alperesnek az árfolyamváltozás hatásait részletesen be kellett volna mutatnia, minden lényeges körülményt a felperes elé kellett volna tárnia, mely alapján ő eldönthette volna, hogy az adott kötelezettségeket vállalja-e vagy sem. Alperes nem így járt el, a fogyasztó hátrányára bontotta meg a szerződéses egyensúlyt, az árfolyamkockázat felperesre történő terhelése tisztességtelen.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Vitatta a fellebbezésben foglaltakat azzal, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az ÁSZF a Ptk. 205/B.§-a alapján a pénzügyi lízingszerződés részévé vált. A fizetési ütemezést nem ráutaló magatartással, hanem a pénzügyi lízingszerződésben foglalt nyilatkozatával fogadta el a felperes, nem kifogásolta a fizetési ütemezés tartalmát, azt elfogadta. A pénzügyi lízingszerződés valamennyi lényeges tartalmi feltételt tartalmazott, a felperes a szerződéskötéskor teljes körűen ismerte az általa vállalt fizetési kötelezettségeket. A lízingszerződés forintösszegben tartalmazta a havi lízingdíjfizetési kötelezettséget, azzal egyező értékben számszerűsítették a fizetési ütemezésben a lízingdíj CHF összegét. A 93/13/EGK irányelv közvetlen hatállyal nem rendelkezik, a felperes saját nyilatkozata alapján megismerte, elfogadta az ÁSZF rendelkezéseit. A felperes ezt maga is megerősítette a részletesebb tájékozódás elmulasztása pedig az ő terhére esik. A Ptk. 200.§-a nem alkalmazható. A tájékoztatást illetően utalt a tanúvallomásra, a kamat meghatározására sor került, az árfolyamkockázat felperes általi viselésére vonatkozó kikötés nem tisztességtelen, ezt erősítette meg a 2/2014. PJE is. Az átütemezési ajánlatot a felperes ugyancsak aláírta, a szerződést a felek módosították, az átütemezés tényszerűen tartalmaz kamatlábat is. Bár az eredeti lízingszerződés is megfelelt a Hpt. 210.§-ának, de az esetleges érvénytelenséget is orvosolták a felek a szerződésmódosítással, így az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény szerint érvényessé vált.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247.§) vizsgálta.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan:

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló - a szerződéskötéskor hatályos - 1996. évi XCII. törvény 210.§ (1) bekezdése szerint a pénzügyi intézmény pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban vagy minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus okirat formájában köthet. Az írásban kötött szerződés egy eredeti példányát a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélnek átadni.

A (2) bekezdés értelmében a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is.

Az elsőfokú bíróság - lényegileg a fenti jogszabályi hivatkozás mellett - a tényállást helyesen állapította meg, azt a Fővárosi Ítélőtábla azzal egészíti ki, hogy a jelen per alperese az általa különböző időszakokban alkalmazott, egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó Általános Szerződési Feltételek érvényességének megállapítása iránt a Magyar Állam ellen pert indított, a Fővárosi Törvényszék a 2014. szeptember 19-én kelt 5.G.43.469/2014/6. számú ítéletével a keresetet elutasította. A Fővárosi Ítélőtábla a 2014. október 30-án kelt 16.Gf.40.589/2014/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság a felek által 2007. január 17. napján kötött pénzügyi lízingszerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek XI.81. pontjának a választottbírói kikötésre vonatkozó rendelkezése kapcsán megállapította az érvénytelenséget. E rendelkezéssel szemben az alperes nem fellebbezett, így a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a keresetet helytállóan utasította el. A Fővárosi Ítélőtábla osztotta az elsőfokú bíróság kifejtett álláspontját a tekintetben, hogy a lízingszerződés és annak 2. melléklete szerinti Fizetési Ütemezés egységes egészlet alkotott, az ütemezés a szerződés képezte, az nem egyoldalú jognyilatkozat volt.

Az alperesi átütemezési ajánlat és annak felperes általi elfogadása folytán a felek a pénzügyi lízingszerződést módosították, ezzel mintegy az esetleges érvénytelenséget is kiküszöbölték. [Az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 5. pontja utolsó bekezdése szerint a bírói gyakorlat az érvényesség nyilvánítás esetkörébe vonja az „érvényessé válás” (konvalidálódás) eseteit is, vagyis, amikor az érvénytelenség oka magától hárul el (pl. jogszabály időközben megváltozik, a felek megkapják a hiányzó hatósági jóváhagyást) vagy azt a felek maguk hárítják el (például a hiányzó alakiság pótlásával, a szerződés módosításával vagy annak megerősítésével).]

Megalapozott volt mindezekre tekintettel az elsődleges kereset elutasítása és a bizonyítékok Pp. 206.§ (1) bekezdése szerinti jogszerű mérlegelésével helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság a másodlagos keresetet is.

Kiemeli a Fővárosi Ítélőtábla ebben a körben a felperes személyes meghallgatása során előadottakat, illetve ... tanú előadását. Megállapítható volt, hogy felperes a pénzügyi lízingszerződés, annak kockázatai tekintetében kellő információval rendelkezett, megfelelő tájékoztatást kapott.

A Fővárosi Ítélőtábla egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel a 6/2013. PJE 3. pontját, illetve a 2/2014. PJE 1. pontját illetően is. A felperes a kedvezőbb kamatmérték ellenében vállalt nagyobb kockázatot a perbeli szerződés megkötésével. A perbeli szerződés nem kölcsönszerződés, azonban ettől függetlenül a 6/2013. PJE 2.a. pontjában kifejtettek alkalmazandóak. („Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljen a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Amennyiben a kölcsönadott devizaösszeg, a folyósított forintösszeg, illetve a visszafizetendő, forintban meghatározott törlesztőrészek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján,a szerződés nem ütközik a Ptk. 523.§ (1) bekezdésébe.”)

Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, a lízingdíj forintban, CHF-ben, illetve a kamat, tőkerész tartalmában is kiszámíthatóan került megjelölésre. A felperesi fellebbezéstől eltérően a 2. számú mellékletként felperesnek megküldött „Fizetési Ütemezés”-sel kapcsolatos esetleges kifogás nem csak formális lehetőség volt, amennyiben a felperes a „Fizetési Ütemezés”-t nem fogadta volna el, azt kifogásolja, úgy a szerződés az abban foglalt tartalommal nem, csupán a felek által közösen elfogadott tartalommal jött volna létre. Azáltal, hogy a felperes kifogással nem élt, az alperes úgy tekinthette, hogy a 2. számú mellékletben foglaltakat a felperes elfogadta, a melléklet a VII. pont 2. bekezdése értelmében a „Fizetési Ütemezés” a lízingszerződés elválaszthatatlan mellékletét képezte. Mindezek folytán pedig a perbeli megkötött szerződés rendelkezett a perbeli pénzügyi lízingszerződés kötelező tartalmi elemeivel, így a Ptk. 200.§ (2) bekezdése szerinti semmisség nem állapítható meg.

A fellebbezés 3. pontjában írtakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla utal arra, a peradatok szerint a felperes nem a forintkonstrukció kizártsága, hanem a devizakonstrukció kedvezőbb volta miatt kötötte meg a CHF alapú pénzügyi lízingszerződést. A felperes és ... meghallgatása, előadásuk összevetése alapján a felperes tájékoztatása a szerződéskötéskor hatályos Ptk. 205.§ (3) bekezdésének megfelelően megtörtént.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése és 239.§-a alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az illetékfeljegyzési joga folytán az államnak járó, le nem rótt fellebbezési illeték, illetve a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel megállapított mérsékelt összegű ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére.

A fellebbezés elbírálása a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül történt.

Budapest, 2015. március 17. napján

. Gál Judit s. k.

a tanács elnöke

Dr. Molnár József s. k.

előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.

bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana

tisztviselő